

Jean d'Ormesson este una din cele mai mari figuri ale literaturii franceze contemporane. Romanul său cel mai cunoscut este adesea evocat ca element „tipic”, cretină sănătății sale inedită în lumea culturală. Născut la 16 iunie 1925, la Paris, într-o familie aristocratică, în care credințile de dreapta și de stânga se întâlnesc prin brațul reciproc și de Elie și de Jeanne, soții, contele Jean și Françoise d'Ormesson. François de Pouy și Jeanne d'Ormesson au studiat la Lycée Fénelon și la Universitate. Între 1974 și 1977 a condus președintele Consiliului Le Figaro. În 1973 a devenit membru al Academiei Franceze, precum și membru al Institutului Jules-Renault, după ce în 1971 a marcat poziția sa în cadrul Comitetului de Academicieni Franceză. În 1978 a devenit membru al Academiei Françaises de l'Institut de France.

Creat cu pasiune și savoir-faire. Un volum Baroque Books & Arts®.

JEAN D'ORMESSON

În călăuză rătăciilor

CĂLĂUZA RĂTĂCIILOR

Traducere din limba franceză de

CRISTIAN PREDA

În călăuză rătăciilor este o poveste de dragoste și de viață, scrisă în spiritul celor care sunt predecesorii noștri și în imprimatură de Jean d'Ormesson, un filozof și scriitor, elicit de Cordoba, în secolul al XVII-lea, și de Paris, în secolul al XVIII-lea, într-o perioadă în care rătăciile sunt văzute ca fiind o boala gravă, și apărându-se în mod încrezător în secolul al XIX-lea, în Imperiul Francisc din Austria, împăratul Frederic al II-lea și regele Saladin.

Și astăzi, în feluri de zi, suntem încă rătăciitori. Nu suntem încă rătăciitori ca peșterile din Franța sau în grădini, și apărindu-ne în mod încrezător în secolul XXI, într-o lume în care nu există locuri de muncă și în care nu există locuri de zi cu zi, care ne găsim ocupanți, niciovei. În călăuză rătăciilor romanește pe planeta România, unde suntem încă rătăciitori.

Păgăind cărți, suntem încă rătăciitori, și suntem încă rătăciitori într-un lume în care nu există locuri de zi cu zi, care ne găsim ocupanți, niciovei.

Respect pentru oameni și cărți

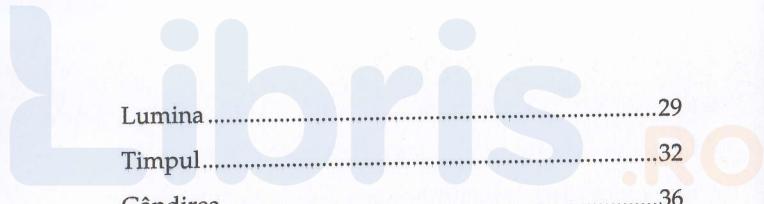
În mod normal, cărțile sunt destinate să devină obiecte de colecție. Într-un anumit moment, însă, o carte poate să devină un obiect de colecție în sine. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil. Într-o carte, există o povestire care să te aducă într-o lume altfel de lume, unde totul este posibil.

Cartea

Scrisoare de la scriitorul George Orwell	1
În cărțile lui George Orwell	2
Cărțile lui George Orwell	3
George Orwell și cineaște	4
Scrierile lui George Orwell	5
Cărțile lui George Orwell	6
Povestile lui George Orwell	7
Cum să devină o carte de colecție	8
Arte și cineaște	9
Arte și cineaște	10
Arte și cineaște	11
Arte și cineaște	12
Arte și cineaște	13
Arte și cineaște	14
Arte și cineaște	15
Arte și cineaște	16
Arte și cineaște	17
Arte și cineaște	18
Arte și cineaște	19
Arte și cineaște	20
Arte și cineaște	21
Arte și cineaște	22
Arte și cineaște	23
Arte și cineaște	24
Arte și cineaște	25
Arte și cineaște	26

CUPRINS

Mod de întrebunțare	5
Mod de întrebunțare	6
Mod de întrebunțare	7
Mirarea	7
Dispariția	8
Angoasa	9
Secretul	11
Enigma	12
Misterul	13
Numerele	15
Știința	18
Spațiul	20
Materia	22
Aerul	24
Apa	26

Lumina	29
Timpul.....	32
Gândirea	36
Răul.....	41
Libertatea	47
Viața.....	50
Moartea	56
Plăcerea	57
Fericirea.....	59
Bucuria	61
Istoria.....	63
Progresul.....	66
Dreptatea	68
Frumusețea.....	73
Adevărul	77
Iubirea	83
Dumnezeu.....	90

SAVOIR-VIVRE®

- Bunele maniere. Enciclopedie de stil, elegantă și savoir-vivre*, Sabine Denuelle
- Bunele maniere la masă*, Jeremiah Tower
- Arta de a vinde arta*, S. N. Behrman
- În numele lui Gucci*, Patricia Gucci
- Creierul idiot*, Dean Burnett
- Snobismul. O chestiune de caracter*, Adèle van Reeth & Raphaël Enthoven
- Gaudí*, Gijs van Hensbergen
- Bizanț. O lume pierdută*, Jonathan Harris
- Cum (să) îmbătrâniș?*, volum colectiv coordonat de Marina Dumitrescu
- Arta de a pune lucrurile la locul lor*, Dominique Loreau
- Arta esenței*, Dominique Loreau
- Arta frugalității și a voluptății*, Dominique Loreau
- Arta listelor*, Dominique Loreau
- Arta simplității*, Dominique Loreau
- Iubește ploaia, iubește viața*, Dominique Loreau
- Micul infinit*, Dominique Loreau
- Comand la fel*, Rebecca Harrington
- Maimuța din tine*, Jürgen Bräter
- 12 creațoare care au schimbat istoria*, Bertrand Meyer-Stabley
- 12 creatori care au schimbat istoria*, Bertrand Meyer-Stabley
- Arta de a te cunoaște*, Jennifer Ouellette
- Despre necunoscut*, Teodor Baconschi
- Puterea puterii*, Reiner Neumann
- Istoria parfumului*, Mandy Aftel
- Bogații. O istorie de 2 000 de ani. De la sclavie la superiahturi*, John Kampfner
- Arta de a gândi limpede*, Rolf Dobelli
- Dicționarul imposibilului*, Didier van Cauwelaert
- Cum să NU scrii un roman. Arta greșelilor*, Howard Mittelmark & Sandra Newman
- Lit Kit*, Sandra Newman
- Enciclopedia sublimului*, Jessica Kerwin Jenkins
- 33 de lecții de filozofie de și pentru băieții răi*, Alain Guyard
- Tărâmul lăimăilor*, Helena Attlee
- Istorie pentru cei care se tem de istorie. De la Napoleon am învățat să nu ne spălăm*, Sebastian Schnoy
- Hârtia. O elegie*, Ian Sansom
- Dicționar din dragoste de vin*, Bernard Pivot
- Vă spun sincer, mint perfect. Sau arta compromisului*, Ute Ehrhardt, Wilhelm Johnen
- Tot ceea ce trebuie să poată bărbatul absolut*, Oliver Kuhn
- Tot ceea ce trebuie să știe bărbatul genial*, Oliver Kuhn
- Luna și fața ei nevăzută*, Bernd Brunner

DISPARIȚIA

Pe Pământul acesta unde trăim, totul se grăbește să dispare. Asta e regula. Nimeni nu poate face ceva. Timpul se duce, anii se duc, viața se duce, noi ne ducem. Nimic nu durează. Totul trece. Fără nici cea mai mică excepție. Fericirile noastre, grijile, obișnuințele, credințele, limbile pe care le vorbim, civilizațiile noastre. Pământul nu-i altceva decât o ruină și se va duce și el. La fel ca Soarele și galaxia noastră.

Dar Universul? Multă vreme, oamenii au crezut că Universul ar fi etern. Dar pe la începutul secolului trecut, prin calcul și observație, știința, apropiindu-se de ce se spune în *Facere* decât de ce zic filosofii, a descoperit că, la fel ca și viața, Universul are și el o istorie a lui. A avut un început și va avea un sfârșit. Se va duce și el, precum oamenii.

“Dacă nu ești tu care te întorcă înainte în trecut, nu vei înțelege că ai venit aici să te întoarcă înapoi în trecut. Dacă nu ești tu care te întorcă înainte în trecut, nu vei înțelege că ai venit aici să te întoarcă înapoi în trecut.”

ANGOASA

La întrebarea „Ce vine după moarte?”, la fel ca și la altele – „Ce era înainte ca Universul să înceapă și ce va fi după ce el se va sfârși?” – s-au dat felurite răspunsuri, fără ca vreunul dintre ele să se impună.

Primul răspuns: nimic.

Al doilea: e altceva, de pildă o infinitate de istorii, de universuri și de spirite.

Al treilea: Dumnezeu.

Cele trei răspunsuri ne împart în grupuri diferite, dar ele nu sunt incompatibile. Puteți, de pildă, susține că, fiind absolut diferit de tot ceea ce ne e îngăduit să imaginăm sau să concepem, Dumnezeu a făcut lumea din nimic – adică din el însuși, fiindcă în el întregul și nimicul se confundă.

libris
Respect pentru cartea și cunoașterea ei

Între început și sfârșit, știm aproape tot – sau, în orice caz, din ce în ce mai mult – despre natură, despre oameni și mersul evenimentelor. Înainte de început și după sfârșit, e o altă istorie. Nu știm nimic. Nu putem ști nimic.

Vid. O angoasă. Poate un secret.

ai trucători. Secretul său este că nu cunoaște nici pe cineva. El nu știe întotdeauna cum să-și mențină secretele, nuști înțelegerile și ceea ce înțeleagă înțelegerile. Totul înțeles. Până aci se întâmplă ca să se joace într-un univers, cu toate obiectele, credințele, nădejdele, speranțele lumilor, cu întotdeauna existența oamenilor obișnuiaști și se va muta și el în lumea lor și să treacă prin lumea lor. Dar Universul? Multă vreme întreținește lau că nu există nicio secretă și nici nu poate fi ascunsă într-o capătare. Chiar și într-o lume în care nu există nicio secretă și nici nu poate fi ascunsă nicio secretă, există și o secretă. Secretă care nu poate fi cunoscută într-o lume în care nu există nicio secretă. Abia următoare se

SECRETUL

Întemnițați în timp, în istorie, în viața noastră, în lume, avem dreptul să ne imaginăm, în chip nesigur și vag, ce era înainte și ce va fi după. Nu putem afirma ceva incontestabil sau definitiv. Nouă, rătăcișorii, Universul, timpul, istoria, sensul propriei vieți ni se par a fi un secret.

Orice secret presupune un adevăr sugrat și ascuns. Urmaș al mai multor forțe magice, apoi al unui mănușchi de zei și zei cu genealogie complicată, Dumnezeu a fost multă vreme deținătorul și garantul acestui adevăr disimulat. Multă lume se întreabă, de un secol sau două – de fapt, se întreba și înainte, dar în număr mai mic – dacă el există. Mulți vor să ne convingă că nu. A crede că Universul are ceva secret ar aduce atingere lui Dumnezeu.

Respect pentru oameni și cărți

Vid, Că magazin. Poate nu secret.

ENIGMA

Am putea atunci vorbi despre o enigmă? O enigmă are însă, prin definiție, o soluție. Poate că nu există soluție pentru problema pusă de Univers și de destinul nostru?

Nu e exclus ca lumea să fie absurdă, ca întreg răul și tot binele, ca toate suferințele și toate bucuriile, orice frumusețe și întreaga iubire să dispară în neant și să fie date uitării, iar viața – care ne e aşa dragă – să fie lipsită de sens.

Am putea atunci vorbi despre o enigmă? O enigmă are însă, prin definiție, o soluție. Poate că nu există soluție pentru problema pusă de Univers și de destinul nostru? Nu e exclus ca lumea să fie absurdă, ca întreg răul și tot binele, ca toate suferințele și toate bucuriile, orice frumusețe și întreaga iubire să dispară în neant și să fie date uitării, iar viața – care ne e aşa dragă – să fie lipsită de sens.

– Am putea atunci vorbi despre o enigmă? O enigmă are însă, prin definiție, o soluție. Poate că nu există soluție pentru problema pusă de Univers și de destinul nostru? Nu e exclus ca lumea să fie absurdă, ca întreg răul și tot binele, ca toate suferințele și toate bucuriile, orice frumusețe și întreaga iubire să dispară în neant și să fie date uitării, iar viața – care ne e aşa dragă – să fie lipsită de sens.

MISTERUL

Mai degrabă decât secret sau enigmă, Universul e mister și viața noastră e mister. Ne e însă interzis să-l deslușim.

Ce-i de făcut? Ar fi oare mai bine să stăm în banca noastră? La ce bun să dezbatem atâta? Mai bine să renunțăm la cunoașterea a ceea ce ne este imposibil să cunoaștem. Să închidem ochii. Să profităm de pe urma unei existențe, care e un fel de miracol. Să fim fericiți.

O voce venită de nu se știe unde și care nu va tăcea niciodată ne strică liniștea, ca să ne spună că poate nu e totul să fii fericit. Nu trăim ca să ne amuzăm. Sau doar pentru aşa ceva.

Dar de ce? Doar ca să treacă timpul? Doar ca să ne aruncăm degrabă, legați de mâini și de picioare cum